

Na osnovu člana 49. Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju Bosansko – podrinjskog kantona Goražde (“Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde” br. 15/09), člana 122. Zakona o srednjem obrazovanju i odgoju (“Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde” br. 10/11 i 5/16) i člana 81. Zakona o osnovnom odgoju i obrazovanju (“Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde” br. 5/16), Ministarstvo za obrazovanje, mlade, nauku, kulturu i sport Bosansko-podrinjskog kantona Goražde donosi:

PRAVILNIK

osposobljavanju pripravnika i volontera za samostalan rad

Član 1.

Ovim se Pravilnikom propisuje sadržaj, program, način praćenja pripravničkog i volonterskog staža nastavnika, odgajatelja, stručnih saradnika, saradnika u nastavi i drugih izvođača odgojno-obrazovnog rada (u daljem tekstu: nastavnik) u ustanovama iz oblasti obrazovanja (predškolska ustanova, osnovna i srednja škola).

Član 2.

(1) Pripravnik je lice koje prvi put zasniva radni odnos u školi u zanimanju za koje se školovalo radi stručnog osposobljavanja za samostalni rad.

(2) Stručno osposobljavanje za samostalan odgojno-obrazovni rad lica angažovanih na poslovima nastavnika i stručnog saradnika iz stava 1. ovog člana traje devet mjeseci, a najviše dvije godine neposrednog odgojno-obrazovnog rada, odnosno rada u ustanovi obrazovanja, a stručnom ispitu dužni su pristupiti u prvom terminu određenom za polaganje stručnog ispita.

(3) Pripravniku koji ne položi stručni ispit u roku prestaje radni odnos u školi.

(4) Stručno osposobljavanje za samostalan rad na poslovima sekretara škole, bibliotekara i drugih radnika traje dvanaest mjeseci.

(5) U toku osposobljavanja za samostalan odgojno-obrazovni rad, licima iz stavova 1, 2. i 4. ovog člana, za puno radno vrijeme, pripada plata u iznosu 80% plate radnog mjesta za koje se osposobljavaju.

Član 3.

Škola može primiti lice na stručno usavršavanje za osposobljavanje za samostalan rad bez zasnivanja radnog odnosa (volonterski rad) u skladu sa zakonom.

Član 4.

Osposobljavanje pripravnika i volontera sprovodi se po programu i na način koji obezbjeđuje da se nastavnik-pripravnik / volonter, praktičnim radom i pod neposrednim nadzorom mentora osposobi za samostalno vršenje poslova u stepenu svoje stručne spreme u ustanovama iz oblasti obrazovanja.

Član 5.

(1) Pripravnički / volonterski staž u ustanovi se izvodi pod neposrednim nadzorom mentora.

(2) Ako pripravnik / volonter nije zadovoljan radom mentora, može se obratiti direktoru za određivanje drugog mentora.

(3) Ukoliko direktor ustanove ocijeni da mentor ne obavlja svoje zadatke u skladu sa Pravilnikom i pravilima ustanove, odredit će pripravniku / volonteru drugog mentora.

Član 6.

Pripravnik / volonter - odgajatelj u predškolskoj ustanovi se osposobljava po sljedećem programu:

- upoznavanje sa obrazovnim programom koji se realizuje u predškolskoj ustanovi;
- upoznavanje sa pripremanjem i izvođenjem aktivnosti za sve odgojne grupe (jaslica i vrtića);
- usvajanje pravila pravilnog strukturiranja prostora za učenje (radne sobe, holovi, dvorišta vrtića);
- upoznavanje sa različitim metodama i oblicima odgojno-obrazovnog rada;
- sticanje iskustva u razvoju grupne dinamike, komunikacije prilikom izvođenja aktivnosti;
- proširivanje znanja o tehnikama posmatranja i načinima interpretacije podataka dobivenih posmatranjem;
- upoznavanje sa sadržajem i načinom formiranja dječijih kartona;
- upoznavanje sa oblicima saradnje sa roditeljima djece;
- upoznavanje sa zadacima koje ima odgajatelj u okviru priprema za sastanke stručnih aktiva;
- hospitacija aktivnostima odgajatelja-mentora i drugih odgajatelja;
- samostalno obavljanje odgojno-obrazovnog rada pod rukovodstvom mentora;
- poznavanje propisa koji uređuju područje obrazovanja i odgoja i
- drugo od značaja za osposobljavanje pripravnika / volontera.

Član 7.

Pripravnik / volonter - nastavnik u osnovnoj i srednjoj školi se osposobljava po sljedećem programu:

- upoznavanje sa planiranjem i izvođenjem obrazovnog programa iz oblasti za koju se pripravnik / volonter u školi osposobljava;
- upoznavanje sa različitim metodama i oblicima odgojno-obrazovnog rada i nastavnih sredstava;
- priprema nastavnog časa i njegovo izvođenje;
- priprema pismenih zadataka;
- sticanje iskustva u uspostavljanju uspješne komunikacije sa učenicima;
- produbljivanje znanja o oblicima, načinu i postupku provjeravanja i ocjenjivanju učenika;
- pripreme za sjednice odjeljskih vijeća;
- pripreme za roditeljske sastanke i druge oblike saradnje sa roditeljima;

- mentorstvo u radu odjeljske zajednice;
- rješavanje problema koji se odnose na prava i obaveze učenika;
- samostalno obavljanje odgojno-obrazovnog rada pod rukovodstvom mentora;
- upoznavanje sa zadacima koje ima nastavnik u okviru priprema za sastanke stručnih aktiva;
- upoznavanje sa preventivnim radom koji je vezan za ustanovu i za pojedinca;
- upoznavanje sa planiranjem i realizacijom vannastavnih sadržaja;
- poznavanje propisa koji uređuju područje obrazovanja i odgoja i
- drugo od značaja za osposobljavanje pripravnika / volontera.

Član 8.

Pripravnik / volonter - stručni saradnik se osposobljava po sljedećem programu:

a) za pedagoga-psihologa:

- osposobljavanje za praćenje i analiziranje rezultata odgojno-obrazovnog rada i predlaganje mjera za njegovo unapređenje;
- upoznavanje sa načinom uvođenja savremenih oblika i metoda nastavnog rada;
- osposobljavanje da pomaže nastavnicima u planiranju, pripremanju i izvođenju obrazovnog programa;
- osposobljavanje za praćenje razvoja sposobnosti i uspjeha učenika;
- osposobljavanje da pomaže učenicima u organizovanju učenja, racionalnijem korištenju slobodnog vremena i izbora aktivnosti;
- sticanje iskustva o radu na profesionalnoj orijentaciji učenika;
- saradnja sa roditeljima;
- upoznavanje sa načinom vođenja pedagoške dokumentacije i evidencije i
- drugo od značaja za osposobljavanje pripravnika / volontera.

b) za defektologa:

- upoznavanje sa planiranjem i programiranjem odgojno-obrazovnog rada;
- osposobljavanje za praćenje i unapređivanje odgojno-obrazovnog rada;
- analiziranje efikasnosti odgojno-obrazovnog rada;
- rad sa djecom (evidentiranje i dijagnostificiranje govorno-jezičkih poremećaja, formiranje individualnih stimulativnih programa);
- instruktivni rad sa osobljem;
- saradnja sa porodicom;
- saradnja sa društvenom sredinom i
- drugo od značaja za osposobljavanje pripravnika / volontera.

c) za bibliotekara:

- osposobljavanje za rukovođenje bibliotekom i radom na ostvarivanju kulturne i javne djelatnosti ustanove;
- sticanje iskustva za stručnu obradu knjiga i sređivanje bibliotečkog fonda;
- osposobljavanje za nabavku knjiga i zapisa;
- saradnja s nastavnicima jezika i drugim nastavnicima;
- upoznavanje sa načinom izdavanja knjiga na čitanje i

- drugo od značaja za osposobljavanje pripravnika / volontera.

d) za socijalnog radnika:

- osposobljavanje za organizaciju rada, planiranje i programiranje;
- rad sa djecom i roditeljima;
- obilazak djece i porodice;
- vođenje evidencije o njihovom socijalnom stanju;
- rad na adaptaciji i socijalizaciji djece;
- saradnja sa službama socijalnog rada i zdravstvenim ustanovama;
- prisustvovanje roditeljskim sastancima;
- rad u stručnim organima, školskom inkluzivnom timu ili mobilnom timu za inkluziju;
- poznavanje propisa koji uređuju područje obrazovanja i odgoja i
- drugo od značaja za osposobljavanje pripravnika / volontera.

Član 9.

(1) Na osnovu programa iz članova 6, 7. i 8. ovog Pravilnika, nastavničko, odnosno stručno vijeće ustanove bliže propisuje program za obuku nastavnika-pripravnika / volontera.

(2) Programom iz stava 1. ovog člana određuju se nosioci aktivnosti i složenost posla za koji se pripravnik / volonter osposobljava.

Član 10.

(1) Program se realizuje po planu u okviru sedmične norme časova i mora da sadrži naročito:

- a) Upoznavanje sa obrazovnim programom za predmet ili oblast za koju se osposobljava pripravnik / volonter;
- b) Upoznavanje pripravnika / volontera sa načinom planiranja i izvođenja odgojno-obrazovnog rada u ustanovi.
- c) Aktivnosti koje pod nadzorom mentora pripravnik / volonter obavlja samostalno:
  - priprema i realizuje najmanje deset nastavnih sati aktivnosti u odgojnoj grupi, odnosno priprema i izvodi najmanje deset nastavnih sati predmetnog programa u odjeljenju u kojima odgojno-obrazovni rad obavlja mentor ili nastavnik;
  - uključivanje pripravnika / volontera u neposredan odgojno-obrazovni rad koji zahtijeva samostalan rad pod rukovodstvom mentora, saradnju u realizaciji specijalnih programa u predškolskim ustanovama i programa integracije djece sa posebnim potrebama, saradnju na vannastavnim aktivnostima, mentorstvo učenicima i njihovim istraživačkim zadacima;
  - sastavljanje, provjeravanje i ocjenjivanje po pravilu jedne polovine zadataka pod kontrolom mentora ili nastavnika i
  - usmeno provjeravanje i ocjenjivanje.
- d) Osposobljavanje pripravnika / volontera u vidu jednodnevnih i višednevnih stručnih seminara (metodika struke) iz oblasti didaktičkog, psihološkog, pedagoškog,

defektološkog, andragoškog i drugih stručnih područja koje pripravnik / volonter pohađa po vlastitom izboru.

- e) Rad na stručnom ili istraživačkom radu uz savjete mentora.
- f) U programu se predviđa i individualno učenje, gdje mentor savjetuje pripravnika / volontera u pogledu izbora stručne literature.
- g) Druge aktivnosti koje omogućavaju mentoru da, uzimajući u obzir individualnost pripravnika / volontera i dinamiku osposobljavanja, na odgovarajući način prilagodi program.

Član 11.

(1) Mentor priprema plan praćenja obuke pripravnika / volontera, u skladu sa pravilima ustanove.

(2) Samostalnom izvođenju nastave iz člana 11. tačka 3 alineja 1. prisustvuje mentor.

(3) Odluku o ocjeni uspješnosti obavljenog pripravničkog / volonterskog staža donosi nastavničko vijeće škole, odnosno stručno vijeće predškolske ustanove.

Član 12.

(1) Nakon završetka pripravničkog / volonterskog staža, mentor sačinjava izvještaj koji sadrži opisnu ocjenu i obrazloženje o osposobljenosti pripravnika / volontera za samostalno obavljanje poslova te evidentni list stažiranja.

(2) Izvještaj mentora se uz prijavu dostavlja Ministarstvu koje formira komisiju za polaganje stručnog ispita.

Član 13.

U ustanovi se vodi evidencija o provođenju pripravničkog / volonterskog staža i to:

- registar pripravnika / volontera;
- plan osposobljavanja pripravnika / volontera;
- izvještaj mentora.

Član 14.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave u „Službenim novinama Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, a primjenjivat će se od početka školske 2016/2017.godine.

Broj: 10-34- /16
Goražde, 02.08.2016.godine

MINISTAR

Damir Žuga, prof.